

ابوئه شر الطی

داخلی، خارجی، هریراچون
سنه لکھ (۲۵۰)، آلتق آیلپی
(۱۳۰) فروشد.

نسخہ ۵۰ فروش،
سنه لکھ ۵۲ نسخہ در

اداره خانہ

باب عالی بادۂ سندہ دائرۂ مخصوصہ
اخطرارات

آبونہ بدی پیغمبر

سلسلہ موافق آثار مع المعنونہ
قبول اولنور۔ درج ایدمیں
باذیل اعادہ اولنماز

والله یهدی من یشاء الى صراط مستقیم سیل الرشاد

شرف ادب

محمد عاکف

اتبعون اهدم کم سیل الرشاد

٣٠ ربیع الآخر ۱۴۳۸ بجشنہ ۲۱ کانون نانی ۱۴۳۶

عدد: ۴۵۶

۱۸ جلد

بناءً عليه قلبيه خشية الله اولانلر ايجون ايجاب ايده که محارم الاهيي
مکر وحيله طريقه استحلالهند خذر ايتميلدرلر ؟ اقوال وافعالهه کي
خدعه لره عقاب الاهيي قورتولق قابل او له ما يه جي سيلمildرلر ؟ بوتون
سرائرک ميدانه چيقه جيي ، بوتون حقاييک او رتهه دوكوله جي روز
جزاهم احكام الاهيي نك مقاصد و ثبات او زرينه جاري او له جي ، يوقيه
بو عالمده اولديني کي ظواهر اقوال و حرکات او زرينه جريان آنچه جي
خاطره کتير ميلدرلر . روزجزا او بله بر کوندرکه الله ، رسول الله
قارشى سدق ايده اخلاص الله حرکت ايتش او لانلرک يوزلىي آق
او له جق ، بالعكس بو حيات فائده يي يازالله ، طولانلار ، مکرايه ، حيله
پکيرلرک چهره لرينه سيم سيمه بو خسروان آنچاسى او رونا هجقدر . ايشه
او زمان خدعا کارلر كوره جكلر که دنیاده کي حرکتلرلر آنچق کنديلرلر
آلداتيورلرمش ؟ دينتلرلر اوينا بورلرمش ؟ فرقه وار مقتزرين نفسلىنه
مکر ايديبورلرمش .

ذاتاً « إنما الأعمال بالنيات ولكل أمرٍ مأوى » قول جليلي الله
بو خصوصده کي ترددلىي تماميه ازالله بويوريورلر . بو حدیث نبوی
خبر ويربيوز که اعمال مقاصد و ثباته نابعدر . ظاهرده کي قول و عملندن
بعده عائد او لاني آنچق نيت ايديکي و قلبيه صاقلا ديني نه ايسيه او در .
يوقيه ظاهر اقوال و افعالی دکادر . ايشه بو بر نصيبر که حله نيتنه
بولونان حله جي ، ريا نيتندم بولونان زجاجي ، مکر و خدعا نيتنه
بولونان مکر و خدعا جيدن باشهه بر شی دکادر .

عبد العزيز چاويش

سوزلىي سويبور : « مدار خدعا ايکي اصل او زريته در : بر نجيسى
بر فعل کنديستن مقصود و مراد او لان شيلک بر صورته اظهار
ایتقىدر . ايکنچيسى بر قولی کنديستن مقصود او لان معانى
موضوع لهک غيريسته استعمال ايتقىدر . بو ، حرام او لان حيله لره
منطقدر . آرتىق جانب حق قحطلىق زمانلرنده فرانك نصيبي اسقاط
ايجون حيله بوللىنه ساپانلرى ثروت و سامانلرنىي حمو ايمك صورتىله
جز الاندررسه فرائض الاهيي ، حقوق عبادى اسقاط ايجون حيله لره
او بدورانلرى ناصيل جزاندر ماز .

ابن القيم الجوزى استادىن فلا ديسور که : « اسرائيل من اصحاب جيلق
ایتديلر . خلقك اموالك يديل . بو ، جمعه ايرتسى کونى صيدا كلندن
دها بويوك بر وبال ايدى . بونكىه برا بر حيله طرقيله حرامى حلال
شكىنه قوانلر کي مسخ حراسنه چار سيماديل . چونكى بو جزاهم
اوغر ايانلردا بويوك بر کناھى ارتکاب ايتدىلر ايجون عقوبتلىرى ده
دها بويوك اولدى . اوت ، بونلر ارتکاب ايتدىلر کاڭرلک حرام
اولديغى اعتراف ايتمدن ايشلەين منافقىلر متزله سىندىدلىر . دهسا
طوقىسى عقيده و عمللىرى فاسىدر . حال بوكه ريا بىتلر ، عباداللهڭ
مالق حمسىز يره غصب ايتنلر ، حرام او لديغى بىلەرك جمعه ايرتسى
باليق صيدىنده بولونانلر او نلر کي دكادر . بىركىلرک معصىتلرى مقابىلده
هېچ او لمازىسە حرکتلىتك حرام او لديغى اعتراف ايقلرى ، کونك
برندە توبه واستغفاره مراجعت ايللىرى وار . بوندن طولا يىدرک
عليه الصلوة والسلام افدىمىز امتىي حىله ارتکابىستن تحدىر ايدرک
« موسويلرک ارتکاب ايتدىكى كىرييەي ارتکاب ايدو بده محارم الاهيي
اڭعادى حيله لره حلال صورتىه قويىيە فالقىشما يىكىز . » بويوريورلر .

عالم اسلامده اسباب اعتلا و احتاط

۳

عمومىسته تئيىق متصور وغير متصور بالعموم معاليي احتوا ايتدىكى
ايجون ماضىي ناسخ و مستقبلدن مستنىدر .
دين جليل محمدى ، دين اسلامىدە الله تسلیم امور ايتمىك دينىدر .
سلامت عمومىه دينىدر . او دينه متمسىك او لانلرک الدن و ديلندن
بىشقا لرى سلامىدەدر . دين اسلام و جدان بشر او زرنده تضيقات
اجرا ايتمىز . هله معيشت بشرك سلامت جريانى اقصاي اميدىر . بونك
ايجوندرک محيط استيلاستنە افرادىنک اڭ متكلف نقطه لرنده بىلە
اديان سازەنک اقليت صغىرە لرى ثروت ايجوندە ادامە حيات و موجودىت
ايتشىلدرر . بو بر علوىت دينىدر .

حال بوكه آورو بانك جهات مختلفه سنه يرلىشىن مسلمانلر حاكمىق
ضايىع ايدر ايتمىز اكثىر حالىدە بىلە ادامە موجودىت موفق او له ماماش
و هله او كېيىرلرده اقتصاديات اسلامىه او زرينه ايندىريلان ضربات اليم
بشرىته شىن او له جق بر حالدە رونما او لمىشدر .

« ائيمالك هېسى ، خلائق توحيد خدا و تقدیس ذات كبرىا يه
و بين البشر اجرای عدالت دعوت ايدر . بو اساسده کافە پىغمبران عظام
متحدى الكلامدر ، دىمىش ايتكى . دوقتۇر دوزى کيىىن السداد عقلى يەمبىلا
منكرينىك دين محمدىدە (اصلىت) يوقدر طرزىنده کي اعتراضلىرى اديان
حقنده کي جهل مطلقك ائىدر . دين - جانب حقك بشرىته تحفه
الاهيي سىدر . اصول ارشادىي سىدر . ائىيا يالكىز و سائىط تېلىغىدر .
 حتى دين محمدىنىك اديان سالفەي ناسخ اولىرى تقلبات قدىمه زمانىي نك
كتب آلهيي دەنگىنلىغا باشىن ، تحرىقانلىنى مبرا دساتير جليلەي تئيىق
وماقبىلندن استغناسى حكمتىه مېنيدر . يوقسى اصول الاهيي ، بر سىيىكە
ذهىيە مذهبىي اولوب لا يتغيردر . معاملاتە متعلق احكام تذھبات
تەذىيياتدر . اشكالى متوع تۈيناتدر .

دين اسلام بالاده بىان او لىدىغى وجھىلە دائرة العرفانك محيط

لشريته الاک بویوک جنون انکار آمده در . کتاب کائناک هر سطر
بدیع بینایی بر موجده وجودیه و اوضاعاً دلالت ایمکده در . بوندن
صرف نظر انسان بر نسخه کبری، بر مجموعه علیادار، کشف حقایق ایجرون
برانمودج عالیدر و انسانه نفسی هرشیدن یقیندر . انسان بر کره کندیسون،
تشکلات عضویه سف، مکلفات عقلیه سف، ماهیت ادراکی ایدن ای
دوشونه می . بدن وار، تشکلات خارجیه و داخلیه سووار، بواقلم متحرک
احتیاجات مادیه و معنویه سف تدبیر و تصرف ایدن بر روحی وار . بونلرک
هپ وار لغنه شبه یوق . صکره عالم وار . ایچنده بیک در لو خواص
و منایایی جامع قوای مادیه موجود . بونلری تدبیر و تصرف ایدن بر
صاحب یوق دیمک حاشا تم حاشا مثلاً فکریه نک الا شنبی، کفرک
الا رذیلیدر . الله وارددر . هر وار اولانک وار لفی آنک وار لفنه نسبته
معدومدر . بمحاذی وار لقرک وار لفی هپ آنک وار لغیله قائمدر . انسانده
تشکلات عضویه سیده، مملکات عقلیه سیده، عوالمده محیر عقول اولان
خواصیده، منایاسیده آنک وار لغیله قائم، آنک وار لغیله دائمدر . از لیدر،
الدیدر . عوالم مظاهر در . حقک مظہراً تعبی، ایسه انساندر .

بيانات سالفه دن شو حقیقت مستبان او لور که دین جلیل محمدی دین آئیدر. او دینک مجله جلیله آئیه سی اولان (قرآن) عظیم الشان سراپا (وحی) آئیدر. الوهیتہ اعتقاد ایدن هر فرد مسلم حضرت محمد ک صدق نبوتی دخی تصدیق ایمش او لور. چونکه او حقیقت عظیمه نک مظہر فیوضاتی شخصیت معنویۃ محمدی در. بناء علیہ بربالاده او شخصیت جایله بی تعالیٰ اسلامہ مبدأ او لدر دیمش ایدک. یوقسہ اسلام تعبیری قطب التوحید او لان ابوالائیا حضرت ابراهیم ایله ابتدا ایدر.

دین جلیل محمدینک اساسات اعتقادیه سندن بزیده احوال مابعد
الموته ایماندر . بعد الموت اولان عالم ، عالم آخر تدر . (من مات فقد
قامت قیامته) مصدقیتیه انسان بو عالم شهاده یی ترک ایدر ایمز روح
محمد او له رق عالم آخر ته انتقال ایدر . عالم آخرت ، قسم عالی بشردن
اولان اندیا ایله درجه اسلام خه واره بیلن اولیانک مکشوف و مشهودیدر .
آخرت ، دنیا کهی معروض فنا وزوال اولیوب ابدیت عالمیدر . نعیمی ،
حجیجی هب ابدیدر . عقول متوسطه و سافله اصحابینک آخرته ایمانی غیبی
اولمک خسرو دیدر . چونکه بونوع انسانلرک علمی حواس خسنه ظاهره یی
تجاور ایده مهیه جگنندن و سائط استطلاعیه لرینک خارجنده کی مسائلده
لغزیده پا اولمک تهلکه سی رونمادر . بناء علیه استطلاعات بشریه نک بالاسنه
ارتفا و شهود قلی ایله عالم غیب و شهاده یی رویت ایدرک کسب اعتلا ایدن

قسم عالی بشرکت اخبارات عجیب‌همسی نصدايو اسلم العطريهدر .
افعال بشرده خپو و شر مكافات و مجازاتی کورمک عدالت کامله .
آلیه نک اقتضای جلیلیدر . حالبوکه حیات بشرده خپی و جل اجرا
ایدیان مظلالم متوجه نک احصائیانی جدو لارنده جزاسز فالمش بیکلرجه
تعذیات وارددر . بو نقطه نظردن آخرت دینانک عکس الاعمالی ، مرأة
افعالیدر . اللهک محکمه کبراسیدر . محاکمات علیه نک محل تعظیقider .
حسنات و سیئاتلکه جای تدقیقider .

دین جلیل محمدی — عطالت دکل، توکل دینیدر. توکل اسباب
ظاهریه بوتون مساعی، بوتون فعالیت بشریه ایله توسیل ایتدکدن
صکرده حقه تقویض امور دیمک اولدیغندن مسائل حیاتیه عمومیه ده
تصادف اولنی طبیعی اولان مصائب کونیه هیچ بر مسلمک منظومه
فکریه سق خللدار ایده من. استقبال امبدلری خی کسه من. ایلری حرکاتی تو قیف
ایده من. بناءً علیه افعال و مساعی بشریه نک الکه نهالک بر قوه تخریبیه سو اولان
(یأس) فلا کته معروض برآقاز. بلکه حقيقی مسلم مادی و معنوی
تفیضک عاشق ابدیسیدر. معقب دانمیسیدر. دین جلیل محمدی بیان
وسع احتمامه کیرمک ایچون ناب نجاته التجا ایدن هر فردی اولا
(لا اله الا الله محمد رسول الله) ندای حقیقتیله اویاندیر.

الوحيته، صدق نبوته ايمان ايتدبرر . لا الله الا الله نه معظم حقيقهت،
نه محظىتم ارشاد . بشرىته مبدأ اول كائناً تعلم ايديبور . خلاق عوالمى
بيلدريبور . انفس و آفاقك حاكم حقيقىسى تفهم ايلىوز . الله - نامتناهى
بر قدرتك ، نامتناهى بر عظمتك صاحبى ، بوتون صفات كالپهتك عرش
احشامنده بى سلطان بى همال ، بى پادشاه لايزال . هر شىئى محيط ، هر شى
آنک تحت قهر وجبروتىنده . آنك علم واراده سندن خارج هيچ بر
شىئك حصولنه امكان متصور دكل .

محیط افعال‌الدن خارج فعل موجود دکل . دائرة بصر منه کیون
اقسام کوئیه ابعاد جو یہ نک ال او زاق منطبقه لرند جو لان ایدن اجرام
سماویه و مناظم شیوه هب آنک زیر تصم فنده . محیط ادراکزء صیغان
و صیغه‌ایان با جمله عوالم علویه و سفلیه نک مادی و معنوی فعالیت عمومیه سند
ناظم حقيقی . او نک حقيق وار لغتہ نسبتله هر شیئک وار لغتی معدوم ، تعبیر
دیکرله ظلی و مجازی . وجودی واحد . آنک وجود ندن بشقه وجود
او لمدینی ایچون تعدد و حلول و اتحاده امکان متصور دکل . تثیل دکل ،
تفہیم ایچون دینه بیلیر که بدن انسانیده ایکی روحک وجود بنه امکان
او لمدینی کی عملده ایکی متصرفک و بتوبدینه جواز عقلی یو قدر .
خلاصه ، اجزایی فردیه و تشکلات عضویه عمومیه ده مؤثر حقيقی
او الله ، او ذوال‌خلالدر .

ادراکات بشریه نک تجییات متنوعه سنده استعداده کوژه مفیض
ولان اوزات اجل اولدینی ایچون ادرالک نقدر یوکسلمه آنک دها
فوقده اولدینی و محیط اولوب مخاط اولدینی جهته کنهنی ادرالک
مکن دکل .

ایشته دین محمدی بیلله بر جناب حقه ایمانی امر ایدر . ادرادات
بشریه فطرت بشریه ده موهبه آلهه او لان تحیات قیلندن او لدینی چهنه له
دین اسلام دین فطر بدر . چونکه دین محمدی استعداد جلیل احمدی
اوزرینه شعشه پاش او لان انوار علمیه آلهه دن ، تعبیر آخر له روح
محمدی ده ، فطرت جلیله احمدی ده سر نما او لان من آة ادرات که منعکس
معالی جلیله آلهه دن مشکل نه . بو عطف و افطاوه (وحی) دینامشدر .
(وحی) یا امرات احمدی ده ظهور ویا و ساخت جبریل جلیل ایله و قوع
بولشدر . (جبریل) سرادقات جلالک سر امین فیضی او لدینی چهنه له
باب الهیه و حیلک مأمور دائمیشدر .

آسیانک مساحہ فیضیحه سندہ تنظیمات مدنیہ سی احتشامیں ایجمندہ تشریف و توسعہ ایدن حکومتی لرک، اقوامک اسلامہ سرفرو ایقنسی قوای منتشر مسنه دکل ایدی. بلکہ سطوط مادیہ سندن اول اقیملہ فتح و کشاد ایچک علویتی کوسترن قوای معنویہ سنه، عرفانیہ، فضائلیہ، کالائیہ، معقولی اخلاقیہ سنه ایدی.

اوت معالی اخلاقیہ او منایا جلیلیہ، او کالات علویہ درکہ نفوس بشریہ اکا مشتاقدار. ظلمییدہ اولانلر سعادتی، ادامۃ حبائی آنک فیض انتشارندن بکلرلر. ظالمیں دخی اغوا آت مظلومہ نفسیہ لرندن قلب ایجرا ایتدکاری خنی نفرتلر آرہ سندن اومعالیہ حضرت چکرلر.

عبدالعزیز مجدى

۵۵۰

غرائیق مسئلہ سی حقنہ

دارالحکمة الاسلامیہ اعضا سندن راس افندیانک خطای عظیمی

- ۲ -

غرائیق قصہ سی نعمت و عقوبہ مردو در

اولکی مقالہ مزدہ بعض مقدمات بدیہیہ سرد ایتمش، بونلرہ مغایر اولان ہر ہائیکی بر مطالعہ نک مقاون حقیقت اولاما یہ جنپی دہ اکلامیق ایسٹہ مشن و «غرائیق» مسئلہ سنکدہ قضایا مسلمیہ بہ مغایر اولوب موضوعات زنادقہ دن اولدیجنی سویلہ مشن ایدک. شمدی اولا مسئلہ یہ تصویر ایدہ جکنر؛ اوندن سکرہ دہ بومیتھے نک بطلانی دلائل نقیلیہ و عقلیلیہ ایله انبات ایدہ جکنر.

معلوم درکہ حضرت پیغمبر صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم افندی من حضرت لری «فاصنڈع بعاثوئس»، آیت کریمی نازل اولدقدن سکرہ دین اسلامی علناً تبلیغہ مأمور بیورولیش، بوتون قبائل و عشیرتی دینیہ دعویہ باشلامشی. کندی اللریلہ یا پدقلری اصنامہ طابدقلندرن طولانی اونلری دائماً تعقیب ایدیسیور؟ صنمیںی، الہلری تحریر ایدیسیور؟ احیا و امامتیہ مقدر اولیان بو اصنامک عبادتہ لا یق اولمدقلنی سویلیوردی. دھا دو غریبی بوبابدہ نازل اولان وحی الہی بی اونلرہ تبلیغ ایدیسیوردی. آرتق بوندن طولانی مشرکین قریش حضرت پیغمبر دفارشی اذا وجفاکی آرتیرمشلر، بوتون قوم و قبیلہ سی کندیسندن یوز چویرمشلر، اتباعی ایله برابر ذات بتوپناہیلرینہ بو یقوت اعلان ایشلر دی. غرائیق قصہ سنک محشہ قائل اولان عبدہ خرافاتک بر قسمیت روایتہ کورہ:

«مشرکینک جناب پیغمبردن اعراض ایلری، جناب پیغمبرکدہ اونلرک مسلمان اولمیںہ بک زیادہ حریص و مہاک اولسی طولا یسیلہ قلب رسالہ پناہیلرندہ بر اضطراب حصولہ کلیور؟ آرتق بعدما اونلری کندیسندن نفرت ایتدریج جلی برا آیت نازل اولیا یوب، بالعکس اونلرک اصنامی مدعی متضمن بر آیت نازل اولسی ہی ایتمہ بہ باشلایور. چونکہ بو، اونلری کندیسندہ امالہ ایتدریج بہ، عناد و سطیانلرندن واز کپیرمی بہ، خلاصہ آرہ لری خ نقریہ بر وسیلہ اولہ جنی بامول ایہیسیوردی. بو امنیہ کیتندکھے زیادہ لفیوردی۔

نتیجہ، موجودیت بشریہ نک عمر طبیعی ایله انطاہا بذیر اولہ درق فنای ابدی بہ معروض اولسی حکمت الہیہ ایله طبان طبانہ ضددر. یوقسہ امور دنیویہ دکی اجرات الہیہ نک حاشا سفہہ مقرنون اولسی لازم کلیر.

بورادہ قلبًا و یا قالبًا اخفا ایدیلن حسنات و سیثات بر عالم دیکر لہ علانیتہ چیقارہ درق شریط و قوعات بشر بزر نظر تماشایہ قو تلمیذدر. ایشتہ مسلمانلرک دیدیکی آخرت او یوم عاقبتدر. او عالمہ ایمان ضروریات دینیہ دندر.

دین جلیل محمدی — انسانلرہ حناب حقہ ایمان و شان الوہیتہ تعظیم وظیفہ سی امر ایدہ رک قلوب انسانیہ مخافۃ اللہ ایله املا و هر کسک روز جزادہ خیر و شر اعمالک مجازاتی کورہ جکنی تبیہ و انہا ایتدکدن سکرہ معنویاتی تنظیم ایچون اخلاق بشری تہذیب و تذہیہ اهتمام ایدر. ایشتہ بو مقصود علویہ بہ مبنیدر کہ دین جلیل مذکورہ اساس اعتباریہ بشریتی اضرار ایدن ہر (خوی) مذموم، انسانیتہ فائدہ بخش اولان ہر (خلق) حسن و تندو حذر. صداقت، عهدہ وقا، امانتہ عدم خیانت، مظلومہ امداد، ملہوفہ حسن مواسات، فقرایہ معاونت، سخاء بیوکہ حرمت، کوچوکہ شفقت، والدینہ اطاعت، اقربایہ حسن مودت و حرمت، قومشویہ احترام، اصحاب علم و عرفانہ تعظیم، اولی الامرہ اطاعت، ایولکہ حسن مقاہم، العام و احسانہ شکران، اخوان دیتہ تساند و تعاونی منیج معاملہ، معاونتکاری، جمعیت بشریتیہ حسن خدمت کبی هربڑی اجتماعیاتی تنظیم و تحسینہ اساس اولہ حق نیجہ محسن اخلاقیہ بہ جلات دینیہ دن معدوددر.

کذب، ریا، عہدہ مخالفت، خیانت، ظلم، القای فتنہ، صحتزلاک، خست، والدینہ عدم اطاعت، تکبر، غرور، نخوت، آخری اضرار، نیمه، اصحاب ناموہ بہتان کبی بشریتہ ایقاع ضرر ایدن ذمائم خلائق دخی دینک شد تھے نفرت ایتدیکی احوال الدندر.

اساس مقصود معالی اسلامیہ بہ دائز بر تلحیص نامہ فضائل یازد رق مرآۃ الجمالہ اسباب اعتلای سیرو تماشا و نہ کبی الجاہلک مخالف نقا عصمنہ انحطاط باش کوستردیکنی افسا اولدیغندن اخلاقیاتک زبدہ سیلہ اکتفا جھق ترجیح ایدلشددر.

یالکز شوراسی بر حقیقت تابتہ درکہ اسلامیتک دورہ اوایہ سندہ دین جلیل محمدی ترکیہ نفوس و تہذیب اخلاق بشریتہ اور درجہ دہ اهتمام و بونک مائز علویہ سی او درجہ دہ تبیت ایتمشدر کہ بشریت بولیہ بر علویی، بر فضیلتی هیچ بزمان کور ما مشدر.

شبہ یوقدر کہ دین جلیل محمدی محسن اخلاقیہ نک مجموعہ فضائل و کالاتیدر. «بن مکارم اخلاقی ائمما ایچون بعث اولندم» مائندہ اولان حدیث شریفک دخی دلالت صریحہ سی و جوہلہ تہذیب اخلاق بشہ بعثت نبویہ دہ بر عات قدسیہ در.

دین جلیل محمدی اجتماعیات، اقتصادیات سیاسیاتی هب محسن اخلاقیہ ایله تنظیم و تربیت ایتمشدر. بوتون مسائل حیاتیہ دکی تعالیٰ و تقدم و تفیضت اسرار معنویہ سی بورادہ در.